

רע"פ 1718/17 - טריגוסין בע"מ, יאיר רוזנקרנץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1718/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשים: 1. טריגוסין בע"מ
2. יאיר רוזנקרנץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 15.01.2017 בתיק ע"פ 9596-10-16

בשם המבקשים: עו"ד בנימין קריתי; עו"ד נעם מ. זוכמן

בשם המשיבה: עו"ד יעל פרידמן

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (ע"פ 27675-10-16; הנשיא א' טל, והשופטים ז' בוסתן, ש' ברונשטיין), בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על פסק הדין של בית משפט השלום בראשון לציון (ת"פ 31611-11-11; סגן הנשיא (כתוארו אז) א' הימן).

2. המבקשת 1 היא חברה בע"מ המחזיקה במקרקעין בישוב סתריה, אשר הוכרזו כקרקע חקלאית בשנת 1968; המבקש 2 הוא מנהל החברה. על-פי עובדות כתב האישום, השכירו המבקשים את המקרקעין לאחרים, אשר הקימו

עמוד 1

והפעילו במקום מלונית יום במשך שש שנים, שלא בהתאם לייעודם החקלאי. לאחר שמיעת ראיות, הרשיע בית משפט השלום את המבקשים במיוחס להם בכתב האישום - שימוש במקרקעין הטעון היתר ללא היתר ובניגוד לתכניות החלות על המקרקעין לפי סעיפים 145(א)(3), 204(א) ו-208(ג), ו-253 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ותקנה 1(1) לתקנות התכנון והבניה (עבודה ושימוש הטעונים היתר), התשכ"ז-1967.

3. חלק ניכר מפסק הדין הוקדש לטענת המבקשים לקיומה של "אנומליה תכנונית" המצדיקה את ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, נוכח כשל מהותי בפעולת הרשויות. טענת המבקשים בעניין זה היא כי קודם להכרזה על המקרקעין בייעודם החקלאי, הותר השימוש במקרקעין בייעוד תעשייתי, ובשל כך הוקמו המבנים בהם נעשה השימוש האסור. שינוי הייעוד של המקרקעין (שנעשה בשנת 1968), הביא את המבקשים להחזיק במקרקעין שעליהם מבני תעשייה, בהם לא ניתן לעשות שימוש מחמת שינוי הייעוד המאוחר. טענה זו נדחתה על-ידי בית משפט השלום, אשר הרשיע את המבקשים לאחר שמצא כי גם אם תתקבל טענתם כי ייעודם המקורי של המקרקעין היה לצרכי תעשייה, חל על המבקשים איסור לעשות את השימוש המסחרי שעשו בו.

4. במסגרת גזר הדין, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על קנס בטווח הנע בין 100,000-200,000 ש"ח. זאת, נוכח הימשכות העבירה והצורך בענישה אפקטיבית בתחום עבירות התכנון והבניה. במסגרת גזירת העונש בתוך המתחם, נשקלו לקולא נסיבותיו האישיות של המבקש 2 ובקשר לכך נמצא כי הפנים את המעשה האסור.

6. לאחר שבחן שיקולים אלה ואחרים, מצא בית משפט השלום לחרוג ממתחם הענישה, מתוך הכרה בבעייתיות מסוימת הקיימת במצבם התכנוני של המקרקעין, כאמור. על המבקשת 1 הוטל קנס בסך של 40,000 ש"ח, ואילו על המבקש 2 הוטל קנס בסך של 30,000 ש"ח. בנוסף, חויבו המבקשים לחתום על התחייבות בסך של 150,000 ש"ח ו-100,000 ש"ח, בהתאמה, להימנע מהעבירה בה הורשעו למשך שלוש שנים.

7. ערעור המבקשים לבית המשפט המחוזי נדחה. במסגרת פסק הדין בערעור, דחה בית המשפט את טענות המבקשים ל"הגנה מן הצדק" מחמת מצבם התכנוני הבעייתי של המקרקעין, והעמיד את ההרשעה והעונש על כנם. זאת, בין היתר, לאחר ששוכנע כי לא יגרם נזק קונקרטי למבקש 2 בגין הרשעתו.

8. בבקשה שלפני, מתמקדים המבקשים באותה טענה האמורה לעיל, הנוגעת ל"מצבם התכנוני של המקרקעין". לשיטתם, אין חולק כי המבנים בהם נעשה שימוש לצורך ביצוע העבירות, הוקמו כדין על יסוד תכניות קודמות, בטרם הוכרזו המקרקעין כמיועדים לחקלאות. התחשבות במצבם התכנוני של המקרקעין כגורם שיש להתחשב בו אף הוכרה, לטענתם, במסגרת הליך מנהלי בעניין המקרקעין שבמוקד הבקשה, שהובא בעבר לפני בית משפט זה (עע"מ 7061/12 טריגוסין בע"מ נ' הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים (20.2.2014)). לצד האמור, סבורים המבקשים כי הערכאות קמא לא נתנו משקל מספק לנסיבותיו האישיות של המבקש 2, לרבות גילו, מצבו המשפחתי והכלכלי וכן עברו הפלילי הנקי. נוכח האמור, סבורים המבקשים היא כי הבקשה מעוררת שאלה משפטית עקרונית, וכי משקלם המצטבר של השיקולים האמורים מוביל למסקנה כי אין להרשיע את המבקש 2, ולכל היותר יש להטיל עליו עונש של עבודות שירות לתועלת הציבור, כפי המלצת תסקיר שירות המבחן שהוגש לבית משפט השלום.

9. המשיבים מתנגדים לבקשה. לשיטתם, מדובר בעבירה נמשכת - למעלה משש שנים - במקרקעין שיעודם החקלאי היה ידוע למבקשים זה זמן רב, ולמרות זאת ביצעו במקום שימוש אסור ונמנעו מלפעול להכשרת פעילותם.

אשר לטענות הפרטניות שהעלו המבקשים ביחס למצבו של המבקש 2, סבורה המשיבה כי טענות אלה נדונו לגופן על-ידי הערכאות דלמטה, ונדחו. זאת, בין היתר, לאחר שנקבע כי לא עלה בידי המבקש 2 להציג ראיות בדבר נזק קונקרטי שיגרם לו וכי חומרת מעשיו מחייבת את הרשעתו בפלילים.

10. דין הבקשה להידחות. נסיבות העניין אינן מעלות סוגיה עקרונית, אינן מעוררות שיקולי צדק ייחודיים ואינן מגלות חשש לעיוות דין, המצדיקים מתן רשות ערעור שני (ראו: רע"פ 8685/17 עדנה לויין נ' מדינת ישראל (19.11.2017)).

11. פסקי הדין שניתנו על-ידי הערכאות דלמטה נומקו היטב, והתוצאה אליה הגיעו – משכנעת. מתואר בהם כיצד רכשו המבקשים את המקרקעין כאשר ייעודם החקלאי עמד בתוקפו עשרות שנים, ולמרות זאת, בחרו לעשות בהם שימוש מסחרי ללא היתר. כפי שצוין בהכרעות הקודמות, השימוש המסחרי שעשו המבקשים במקרקעין אינו תואם גם את ייעוד המקרקעין המוקדם, צרכי תעשייה, וממילא אין בטענה זו כדי להקל הקלה ממשית על ההרשעה ועל העונש הראוי. במצב עניינים זה, ונוכח חשיבות האכיפה האפקטיבית בעבירות תכנון ובנייה – מוצדקת הרשעתו של המבקש 2, ומוצדקים יתר רכיבי העונש שנגזרו על המבקשים.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ח בכסלו התשע"ח (6.12.2017).

שׁוֹפֵט